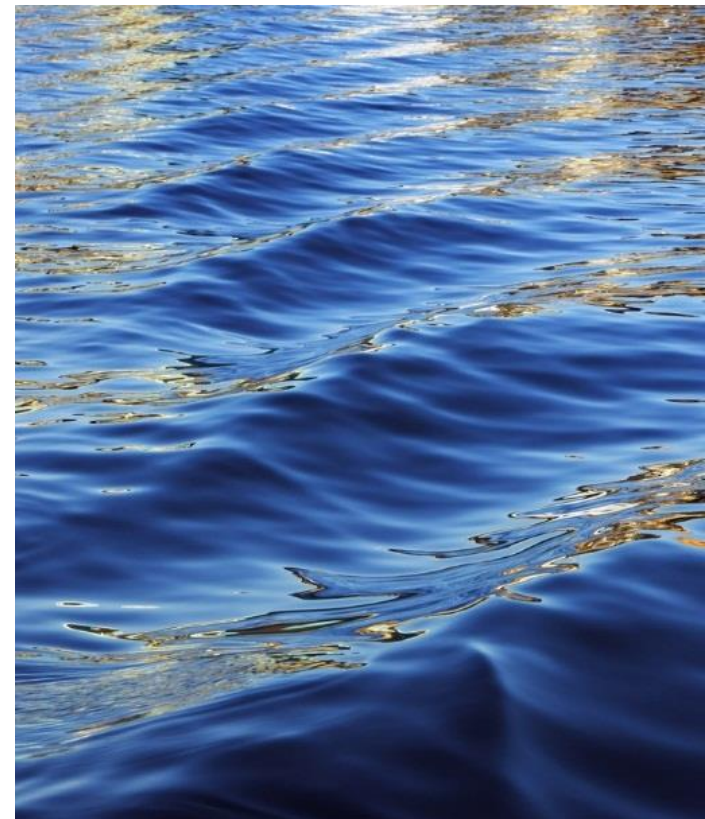

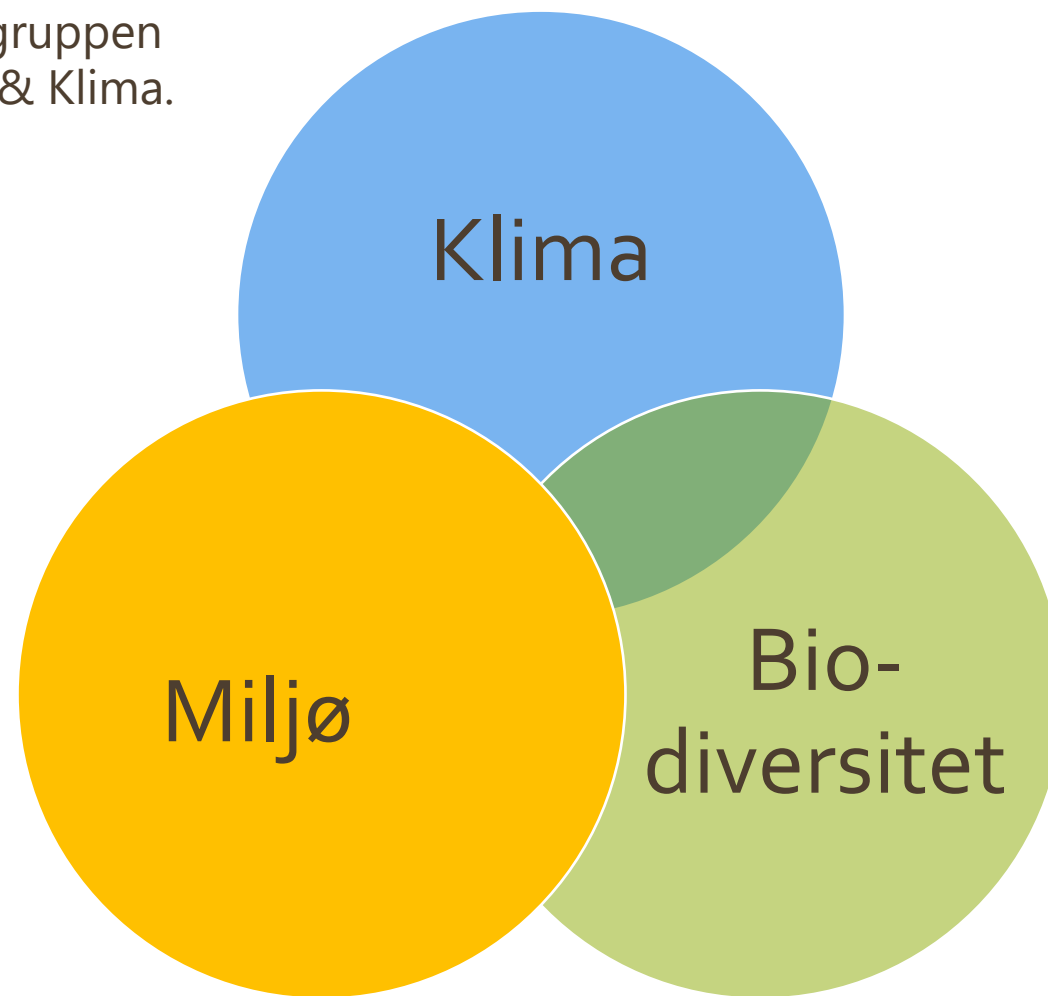

Arbejdsgruppen for Biodiversitet, Miljø & Klima

Røje halvøens lokaludvalg

Biodiversitet, Miljø, Klima = 3 forskellige ben, som ikke er det samme. Gruppen dækker alle tre dele. Derfor bør gruppen kaldes for: Arbejdsgruppen for Biodiversitet, Miljø & Klima.

FN's verdensmål:

De tre områder skal også ses som en måde at integrere arbejdet med FNs verdensmål i det lokale arbejde og engagement. I gruppen arbejdes med flg. SGDer:

11. Bæredygtige byer og lokalsamfund (herunder 11.2, 11.3.2, 11.7, 11.a)
12. Ansvarligt forbrug og produktion (herunder 12.4, 12.8)
13. Klimaindsats (13.2)
14. Livet i havet (herunder 14.1 og 14.2 især i fht. overløb og LAR)
15. Livet på land (15.1, 15.2, 15.3, 15.5, 15.8, 15.a)
16. Fred, retfærdighed og stærke institutioner (16.7)
17. Partnerskaber for handling (17.17)

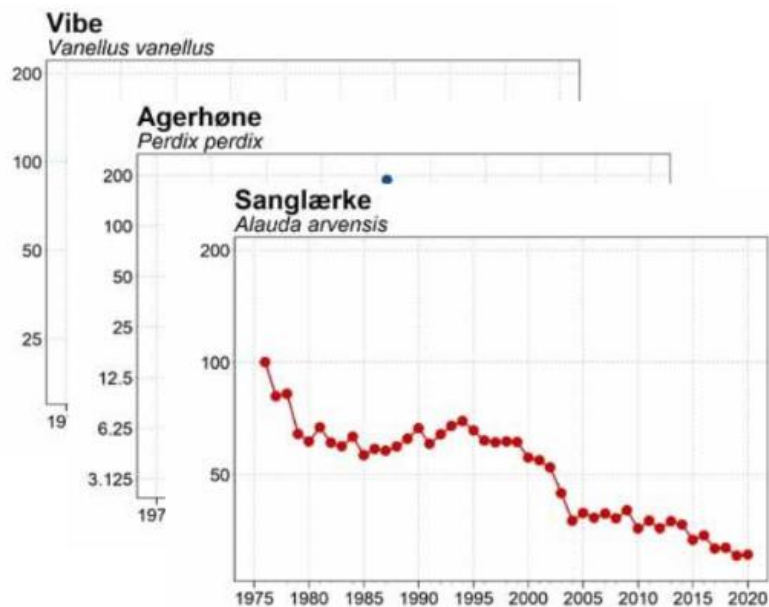
Hvorfor arbejdsgruppe i lokalområdet?

Biodiversitet i krise

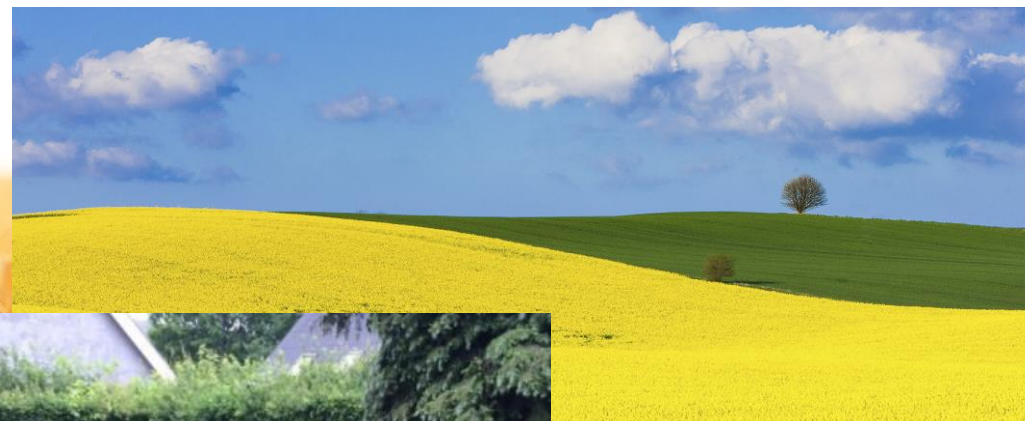
1997-2017 faldt insektmængden i DK med 80 %.

Fuglene, der lever af insekter, forsvinder.

Nedgangen foregår stadig.

Dyr og planter mangler plads

Der skal ikke så meget til.....

Skab vilde hjørner

Hvis du ikke bearbejder jorden og ikke luger eller beskærer og måske lader en bunke grene og kviste ligge, kan du få et vildt hjørne af haven, som kan være et godt levested for svampe, planter og dyr, der ikke er at finde i den trimmede del af haven. En plante som brændenælde, er værtsplante for fire arter af sommerfugle, nemlig nældens takvinge, admiral, nældesommerfugl og dagfågeløje.

Jord- og stenbunker

Læg en lille bunke jord, grus eller sand på et solbeskattet sted. Temperaturen i og på bunken vil være lidt højere end den omgivende jord. Jordboende bier graver gerne rede i varm jord. Krypdyr som f.eks. firben vil også kunne udnytte den varme jord til at øge kropstemperaturen. Større sten eller mindre bunker af sten kan placeres på et solrigt sted i haven. Firben og insekter kan hæve kropstemperaturen ved at sidde på de solvarme sten. En stenbunke kan give skjul til mindre dyr.

Skab et vandhul

Et lille vandhul på få kvadrater kan være levested for flere insekter og ynglested for padder. Hvis du ikke graver hullet for dybt, kan det udtørre i løbet af sommeren, hvilket vil være en fordel for padder, som yngler der. I de tørre sommermåneder kan du også stille vand frem til fugle, pindsvin, insekter og andre dyr. Alle padder (freer, tudser og salamandre) vil kunne blive tiltrukket af og yngle i et vandhul. Et vandhul vil desuden kunne være ynglested for guld- og sølvmejde og vårflyer.

Undgå sprøjtemidler

Af hensyn til beskyttelsen af plante- og dyrearter, bør du ikke bruge gift hverken mod uønskede planter eller dyr. Hvis du alligevel mener, at der er brug for gift, så sprøjt kun på den plante eller det dyr, der skal fjernes. Hvis du bruger gift mod f.eks. bladlus, vil larverne af den lille havesvinreflugt og den cypletiede mariehane, der er bladlusenes fjender, også risikere at blive dræbt.

Bunker med kvas

Kviste og grene i en kvasbunke vil skabe en labyrint, hvor fugle kan yngle og andre dyr gemme sig. Pindsvin vil kunne finde skjul og beskyttelse i kvasbunken og sove der om dagen. Fugle kan bygge rede i kvasbunken, og insekter og svampe kan leve af det døde ved i de lidt større grene. Hvis du ønsker at fjerne en kvasbunke, skal det helst gøres i august-september, hvor der ikke er ynglende fugle. Vær opmærksom på, at der kan være f.eks. pindsvin, der sover i bunken.

Redekasser

Redekasser til forskellige fuglearter kan købes mange steder, eller du kan selv bygge dem. Redekasser kan ophænges på mure, plankeværker, pæle og i træer. Flere fuglearter bruger gerne redkasser. Det gælder f.eks. almindelige arter som musvit, blåmejs, skovspurv og stær. Men også arter som musejæger, tårnfalk og någule yngler i redkasser. Vær opmærksom på, at forskellige fuglearter har forskellige krav til redkassens størrelse og placering.

Blomstrende planter

Plant blomstrende buske og stauder og så sommerblomster. Vær opmærksom på, at der er blomster i haven hele sommerhalvåret. Bier, sommerfugle og svirreflugt samler fode i blomster. Faden kan enten være pollen eller nektar. Sommerfugtelarver kan æde af plantenes blade.

Gamle træer

Gamle træer kan have huller i stammen og store grene kan tjene som ynglested for hulrugende fugle og flagermus. Flagermus kan finde sovesteder under løv bark og i små huller i store træer. Mejsler, spætter og spætmejsle er blandt de fugle, der yngler i huller i gamle træer. Spætter kan selv hakke redehuller i træet, mens andre arter enten kan udnytte eksisterende huller eller ophængte redekasser.

Insekthoteller

Et insekthotel giver yngle- og overvintringsmulighed for forskellige insekter. Man kan købe et insekthotel eller man kan bygge et selv. Placer "Hoteller" tæt og solrigt. Insekthoteller kan være lavet med huller som giver overvintringssted for f.eks. mariehans, eller de kan være udformet så sommerfugle som f.eks. nældens takvinge kan overvinde her. Enlige bier, guldgøje og årenvinst er ligesåledes eksempler på arter, der kan udnytte insekthoteller.

Scor din have 😊

Max. antal point er 60, men er ofte urealistisk for en almindelig parcelhusehave. Men man kan sagtens score højt alligevel! Vælg nogle få indsatser ud ad gangen – men pas på! Du risikerer at blive bidt af det 😊

Gift og gødning	Mulige points	Points for din have
Have uden brug af kunstgødning	2	☐
Have uden brug af sprøjtegifte	5	☐
Krat og hegn		
En kvasbunke hele året rundt	2	☐
Min. 5x5 m. sammenhængende krat af buske/træer	2	☐
Løvfældende danske buske og træer i skel/hæk/hegn	1	☐
Min. 5 forskellige insektbestøvede buske og træer i haven	1	☐
Uforstyrret jordbund og blade under flerårige buske og træer i skel/hæk/hegn	2	☐
Store træer og dødt ved		
Min. 1 stort træ – min. 50 cm i stammediameter	2	☐
Min. 1 veterantræ, dvs. gammelt træ med døde grene og huller, min. 40 cm i diam.	4	☐
Min. 1 levende løvtræ med råd og hulhed i stammen	4	☐
Min. 1 død liggende/stående stamme, min. 2 meter lang og 40 cm i stammediameter	4	☐
Urter og græsland		
Blomsterbed: Min. 30 m ² med min. 10 arter af insektbestøvede planter	2	☐
Uslået hjørne: Min. 30 m ² med min. 10 arter af danske planter, slås max 2 gange årligt	2	☐
Artsrig plæne: Min. 50 m ² , med min. 10 arter af danske planter	2	☐
Grønt tag med planter: min. 10 m ²	1	☐
Grønt tag med planter: min. 100 m ²	1	☐
Min. 30 m ² blomstereng, grønt tag, indkørsel el. grusareal med min. 20 hjemmehørende danske plantearter	2	☐
Min. 100 m ² blomstereng, grønt tag, indkørsel el. grusareal med min. 20 hjemmehørende danske plantearter	3	☐
Eng og vandhul		
Fugtige/våde områder med eng- og moseplanter, min. 20 m ²	4	☐
Vandhul/havedam	2	☐
Vandhul/havedam, uden fisk	2	☐
Mineraljord, diger og volde		
Næringsfattig mineraljord, min. 30 m ² grus, sand, småsten eller brosten	1	☐
Stendige, min. 50 cm højt, 4 meter langt	2	☐
Jordvold eller skrænt, min. 50 cm høj, 4 meter lang	1	☐
Jordhøj eller bunke med sten eller næringsfattig jord, min. 50 cm høj og 5 m ²	1	☐
Husly til fugle, egern og flagermus		
Bygninger, gamle træer eller redekasser med ynglende hulrugende fugle	2	☐
Bygninger, gamle træer eller redekasser med ynglende pattedyr (fx flagermus)	3	☐

1. Den hurtige og billige

Lad græsset gro og slå stier. Slå langs bygninger, flisearealer og vejkanter for at undgå skader på belægninger og bygninger.

Lad stierne føre publikum forbi træer og hen til siddepladser og andre spændende rum, så de får lyst til at gå på opdagelse.

Alt græs 1 gang årligt og fjernes

Går det hen og bliver for vildt for beboerne, ja så kan man jo begynde at slå græsset igen. Tiltaget har jo ikke kostet noget.

For at fremskynde blomster i græsset, kan man plante etablerede planter. Husk at mælkebøtte blomsten er elsket af insekterne i foråret, så lad dem blomstre.

Kræver ingen lugning.

Arbejdsgruppens Mål og Beskrivelse:

Beskrivelse af gruppens arbejde:

- At fremme lokale tiltag for biodiversitet, miljø og klima, og skabe et positivt fællesskab omkring det, hvor alle kan være med, uanset hvor lidt eller meget man går op i det.

Gruppens mål:

- At inspirere lokalbefolkningen til at deltage i glæden ved fremme af biodiversitet (og derigennem miljø og klima) både hver for sig og i et større fællesskab. At udbrede viden til egen inspiration.

Plan/Idékatalog:

Kirkens Jord   Omfartsvej/solcellepark
"Vejfest"   Lavbundsjord
Røjlegrisen   Skraldeture
Inspirationsbede   Havevandringe
(Brochure)   Grønne områder

Plan/Idékatalog fortsat:

Vi vil fokusere på de lavthængende frugter først, og arbejder derfor allerede målrettet på at få de første idé ført ud i livet:

Kirkens jord

Kirken vil overtage deres egen jord (som har været forpagtet ud til landbrugsjord i mange år), og omlægge det til en og anden form for natur. Vi vil meget gerne gå i dialog omkring, hvad de har tænkt, og om der er nogen måde vi kan supplere fra vores side af.

Omfartsvej/solcellepark

Vi vil meget gerne involveres i evt. omfartsvejsprojekt og solcelleprojekt således man tænker holistisk. Både trafik/støjmæssigt, men også i fht. råstofdepot (grus), biodiversitet og rekreative muligheder.

Lavbundsjord

I flg. samtale med biolog Rasmus Skaar fra Middelfart Kommune er det det store fokuspunkt fra deres side af. Vi vil i det omfang det kan lade sig gøre, og give mening, meget gerne inddrages i denne proces.

Røjlegrisen

Vedligehold og fremme at den "biotop", så den bliver så "autentisk" område som muligt. Evt. vedligeholdelses arbejdsdage, hvor man kan fjerne invasive arter manuelt, og derved give plads til den originale natur/arter. Evt. opsætning af bæk skraldestativ og/eller fuglekasser.

Den grønne kile ml. Vejlbj og Røjle ved spejderhytten.

Kunne denne evt. inddrages til Røjlegrisprojektet?

Aulby skoles grønne område

(som spejderne har haft lånt) til "fællesskabsområde, hvor man laver bede med forskellige blomster/stauder, permanent bålsted, stier, bænke.

Plan/Idékatalog fortsat:

Inspirationsbede offentligt tilgængelige steder

Hvor vi både kan reklamere for biodiversitet, men også for fællesskabet knyttet dertil her på Røjlehalvøen.

"Vejfest"/eller fælles Sankt Hans Aften

Med fokus på fællesskab

Havevandningsgruppe

Fra den ene yderlighed til den anden. At kunne facilitere inspiration på den måde. At der er plads til alle fra den ene ende af skalaen til den anden (fra stok- konventionel til vild vildskab).

Permahave

Er der nogen, der har et stykke jord, vi som lokalbefolkning kan gå sammen om at dyrke som permahave? Så kan vi dyrke både bæredygtige afgrøder og fællesskabet.

Andre idéer

Hvis man har andre idéer er man velkommen til at bidrage

Status pt.:

- Flere medlemmer
- Vi begynder at bruge Facebook til aktiviteter og information. Projekt Kirkens jord er højaktuel. Vi vil indkalde til f.eks. Skraldetur osv.
- Indkalde til møde?
- Naturens dag? Møde 28. marts kl. 17
- Mulighed for at søge fonde

Mere viden:

www.vildemiddelfart.dk

Facebook.com

Tag kontakt til Marie Louise Bache
marielouisebache@gmail.com
eller tlf. 40 84 72 12
Med i gruppen, idéer/tiltag, besøg

